

EEN RUBENAEUM

Rubens was, 23 jaar oud, door den oorlog genoopt naar Italië uit te wijken, waar hij acht jaren bleef. Toen rustiger dagen voor zijn vaderland in het zicht kwamen, keerde hij naar Antwerpen terug, hij huwde in het vredesjaar (1609) en, omdat het hem weldra voorspoedig ging, dacht hij er, na eenigen tijd over, alweder door de noodzakelijkheid gedreven, om een eigen woning te laten bouwen. Gewend aan de pracht en de ruimte der Italiaansche paleizen, kon hij zich ternauwernood ontplooiën in het huis in de Sint-Michielstraat.

Genoemde „palazzi” hadden wèl grooten invloed geoefend ten aanzien van Rubens' ideeën op architecturaal gebied, bovenal die te Genua.

De Italianen veroordeelden den Gothischen stijl als „barbaarsch”. Rubens volgde bij het bouwen onvoorwaardelijk hun liefde voor den klassieken bouwtrant. Intusschen zou het nog wel een zevental jaren duren, vóór hij zijn nieuwe woning ging betrekken en nog wel zeventien vóór deze geheel voltooid was.

Uit het eenig bekende exemplaar, door Gillis van Diest in 1565 uitgegeven van Virgilius Boloniensis' vogelvluchtplan der stad Antwerpen, nu in het Museum Plantijn-Moretus, kan men opmerken, dat de grond, waar later Rubens' huis verrees, een „bleyck”- of „raemhof” was. Zoo werd een plaats genaamd, waar de houten ramen stonden, waarop de lakenwevers hunne stoffen uitspreidden. Die „raemen” zijn in bovenbedoeld plan heel duidelijk geteekend.

Op die plek, welke aan den Amsterdammer Hans Thysz toebehoorde, en die op den „Wapper” aan de Vaartstraat (nu Rubensstraat) lag, ging Rubens zijn woning optrekken. De koopsom, tienduizend gulden, een geweldig bedrag voor dien tijd, behoefde de schilder niet ineens aan Thysz te betalen, en mede bepaalde de acte, dat Rubens „eigenhandig” een schilderij voor Thysz zou maken en hij diens zoon Hans in het vak der schilderkunst zou inwijden. Bij het teekenen der plannen voor zijn huis (hij had gedurende zijn verblijf te Genua, een uitgebreide studie van de gebouwen daar gemaakt, en later zou zijn werk in twee deelen, met 139 gravures, *Palazzi di Genova*, verschijnen) kwam schilders liefde voor de Italiaansche Renaissance wel zéér tot uiting.

Inderdaad was Rubens' huis ten slotte een der grootste bezienswaardigheden van Antwerpen, een woning, volkomen in overeenstemming met haren bewoner, schitterende persoonlijkheid van hoogen rang, die niet alleen een uitzonderlijk geniaal kunstenaar was, doch tevens een diplomatiek vertegenwoordiger van beteekenis.

Naar alle waarschijnlijkheid werd het huis door Rubens in 1617 betrokken. Om het geheel te kunnen voleinden, kocht hij tien jaren later nog zes huisjes met tuin, die bij zijn woning werden gevoegd.